

“

Αλεξάντερ Σεργκέγιεβιτς Πούσκιν

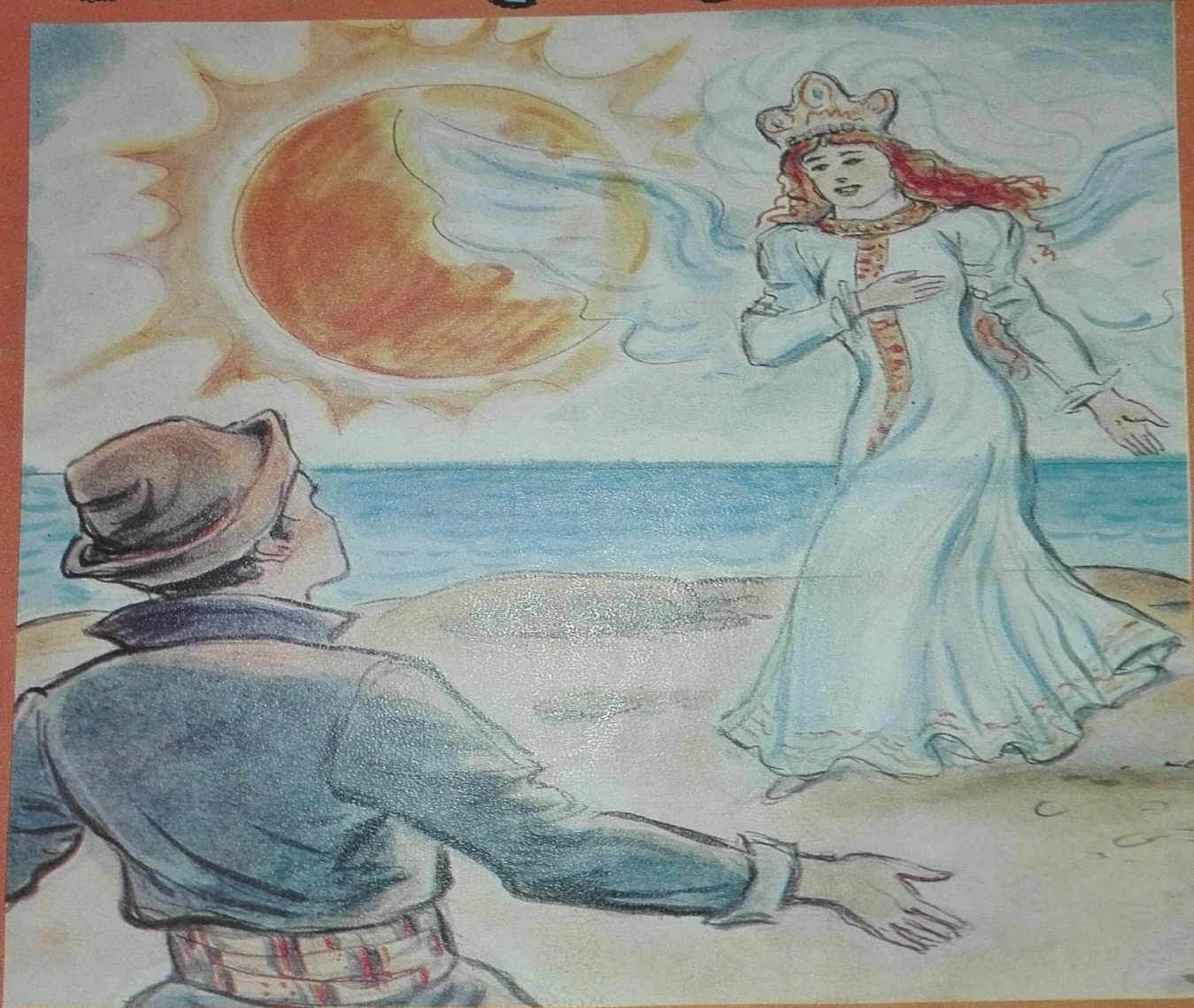
ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

”

Έμμετρη μετάφραση: Βιβέτ Τσαρλαμπά- Κακλαμάνη

Επιμέλεια: Γεράσιμος Γρηγόρης

Α.Σ. ΠΟΥΣΚΙΝ
Τὰ Παραμύδια

ἑμμετρὴ μετάφραση ΒΙΒΕΤ ΤΣΑΡΛΑΜΠΑ-ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΣΠΑΡΤΑΚΟΣ

Ἀλεξάντρ Σεργκέγεβιτς Πούσκιν

ΑΛΕΞΑΝΤΡ ΣΕΡΓΚΕΓΙΕΒΙΤΣ ΠΟΥΣΚΙΝ

ΤΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΑ

ἑμμετρὴ μετάφραση,
ΒΙΒΕΤ ΤΣΑΡΛΑΜΠΑ-ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ

ἐπιμέλεια:
ΓΕΡ. ΓΡΗΓΟΡΗ

Ἐκδόσεις Σπάρτακος
Ἀθήνα, 1978

Ὁ Πούσκιν καὶ ἡ παραμὰνα του.

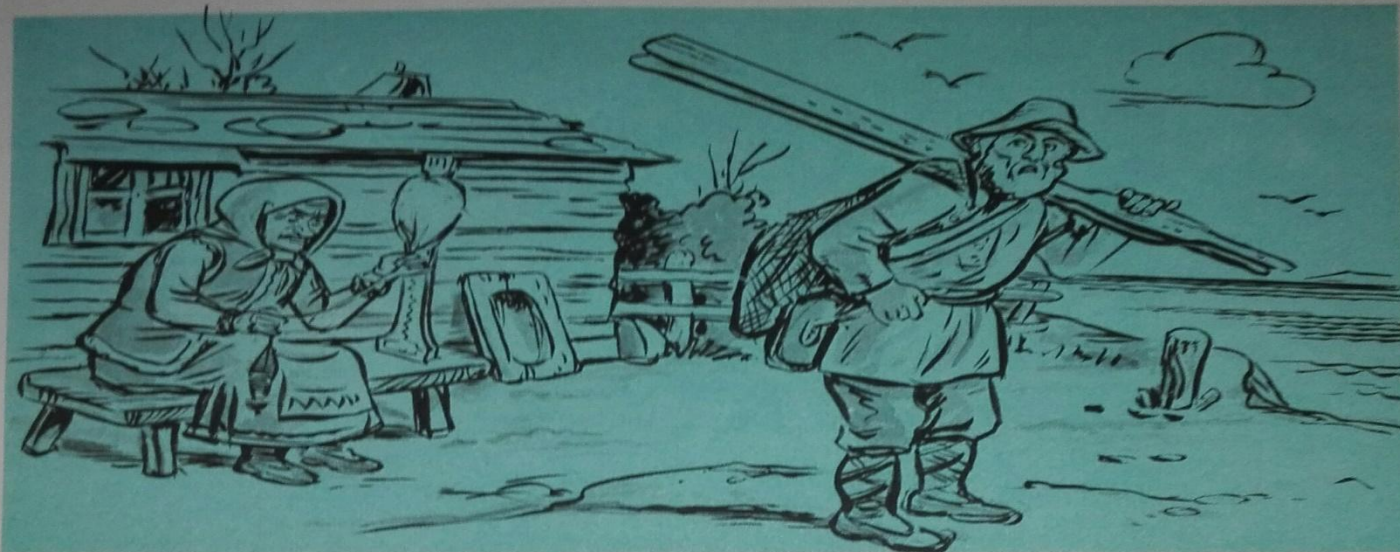

ΞΕΡΩ ΜΙΑ ΒΕΛΑΝΙΔΙΑ...

Ξέρω μιά βελανιδιά, κεῖ σιμά στή ρεματιά,
πού ἔχει ἀλυσίδα ὀλόχρυση τριγύρ' ἀπ' τόν κορμό·
κι' ἓνα γάτο, τί σοφό! πού, μή χάνοντας λεφτό,
μέρα-νύχτα τριγυρνᾷ, φέρνει βόλτες ἔτσι-δά.
Μέ τή μιά, στά δεξιά, τό τραγούδι ἀρχινᾷ,
μέ τήν ἄλλη, στά ζερβά, παραμύθι ξεκινᾷ...

Πώ-πώ θάματα σωρό! Νά τοῦ δάσους τό στοιχειό
κι' ἡ νεράϊδα ἡ καλή, θρονιασμένη στό δεντρί!
Σέ δρομάκια ξωτικά, ἴχνη ἀπ' ἄγνωστα θεριά!
Κι' ἡ καλύβα ἡ μικρή
χάσκει, μοιάζει ἀδειανή...

ΤΟ ΧΡΥΣΟΨΑΡΟ

οὔσε κάποτε ἕνας γέρο-ψαράς μέ τή γριά του
σιμά στή γαλάζια θάλασσα.

Ἦμεναν σέ μιά ἐρειπωμένη καλύβα,
σωστά τριάντα τρία χρόνια τώρα.

Ὁ γέρος ψάρευε μέ τήν τράτα του
κι' ἡ γριά του ἔγνεθε μέ τή ρόκα της.

Κάνει μιά φορά ὁ ψαράς νά ρίξει τά δίχτυα του
καί βγάζει ἔξω μόνο λάσπη.

Ξαναρίχνει τά δίχτυα του στή θάλασσα
καί πιάνει ἕνα...φύκι!

Ξαναδοκιμάζει γιά τρίτη φορά
καί τί νά δει: Ένα καί μοναδικό ψαράκι,
ένα ασυνήθιστο ψαράκι, ένα χρυσόψαρο!

«Ωχ, ν' ακούγατε πώς τόν παρακαλούσε τότε τό ψαράκι!
Του λέει μέ ανθρώπινη φωνή:
-«Ρίξε με, γέρο, πίσω στη θάλασσα,
μπορώ νά εξαγοράσω ακριβά τήν ἐλευθερία μου.
Θά σου τήν ξεπληρώσω μέ ὅ,τι ἐπιθυμήσεις».
Ὁ ψαράς τᾶχασε. Φοβήθηκε κιόλας λιγάκι.
Τριάντα τρία χρόνια τώρα ψάρευε στίς θάλασσες
καί δέν εἶχε ματακώσει ποτέ του ψάρι νά μιλά.
Λευτέρωσε, λοιπόν, τό χρυσόψαρο,
λέγοντάς του μέ τρυφερή, χαϊδευτική φωνή:
-«Ὁ Θεός μαζί σου, χρυσόψαρό μου
κι' ἐμένα λύτρα δέ μου χρειάζονται!
Ἄντε στό καλό, στη γαλάζια θάλασσα,
νά σεργιανίσεις κάτω στήν ἀπεραντοσύνη τοῦ βυθοῦ!»

Σά γύρισε ὁ ψαράς στη γριά του,
τῆς μίλησε γιά τό ἀπρόσμενο θάμα.
-«Ἄστα, γυναίκα, σήμερα ἐπιασα ἕνα ψάρι,
ένα χρυσόψαρο, ὄχι ἀστεία!
Καί ξέρεις κάτι; Μιλοῦσε μ' ἀνθρώπινη λαλιά.
Μοῦ ζήτησε νά τό ρίξω πίσω στό νερό
καί μάλιστα μέ γερό ἀντάλλαγμα.
Νά τοῦ ζητήσω, λέει, γιά λύτρα, ὅ,τι θέλω!
Μά δέ τό βάσταγε ἡ ψυχὴ μου νά τοῦ ζητήσω τίποτε
καί ἴσια πού τό λευτέρωσα...»
Ἡ γριά ἄρχισε τότε νά τόν ἀποπαίρνει:
-«Τί εἶπες, μωρέ κουτέ κι' ἀχρηστε ἄνθρωπε;
Δέ ζητησες λύτρα ἀπό τό ψάρι;
Δέν τοῦ ζητοῦσες, ἔρημε, μιά σκάφη;
Γιά δές ἐδῶ τί χάλια ποῦχει ἡ δική μας!»

—«Ἄν γινόμευνα Τσαρίνα»,
λέει κι' ἡ τρίτη, ἡ μικρή,
«γιά τόν Πατερούλη Τσάρο
παλικάρι θά γεννοῦσα!»

Πρίν προλάβει νά τό πεῖ,
τρίζοντας ἡ πόρτ' ἀνοίγει
κι' ἀπό πίσω της, ὁ Τσάρος,
πού τόν τόπο κυβερνοῦσε.
Τήν κουβέντα, πού γινόνταν,
ἀπ' τό φράχτη ἀφουγκραζόνταν.
Μά ἀπ' ὅλες πιό πολύ,
τ' ἄρεσ' ἡ στερνὴ φωνή.

—«Ὅμορφη κυρά μου, γειά σου!
Γίνε τό λοιπόν Τσαρίνα,
νά μοῦ κάνεις παλικάρι
μόλις ὁ Σεπτέμβρης βγεῖ.
Ἀδελφοῦλες τῆς καλῆς μου,
μαζευτεῖτε, ἐτοιμαστεῖτε
καί ξοπίσω μας νάρθεῖτε,
ἄς μὴ χάνουμε καιρό.
Ἄνυφάντρα ἄς γίνει ἡ πρώτη
καί μαγείρισά μας ἡ ἄλλη»·
εἶπε, στό κατώφλι βγήκε
κι' ὅλοι τόν ἀκολουθῆσαν.

Κι' ἔτσι, δίχως χασομέρι,
στεφανώθηκαν τό βράδυ,
μέσ' τό γλέντι γίναν ταίρι
καί ζευγάρι ταιριαστό.

Οἱ δικοὶ τοὺς εὐχηθῆκαν
καί μονάχους τοὺς ἀφῆκαν
στό κρεβάτι τό διπλό,
ἀπό φίλντισι ἀκριβό.

Κι' ἀπ' τήν πρώτη τῇ στιγμῇ
ἄρχισαν καλά νά ζοῦνε
καί παιδί νά καρτεροῦνε.

Ἡ μαγείρισα στά πιάτα
καί στόν ἀργαλειό ἡ ἴφάντρα
κλαῖνε, ὀδύρονται, θρηνοῦν
καί τί ἔχασαν μετροῦν.

Ο ΤΣΑΡΟΣ ΣΑΛΤΑΝΟΣ

όρες τρεῖς στό παραθύρι
γνέθαν, σούρουπο βαθύ.

–«Ἄν γινόμευνα Τσαρίνα»,
λέει ἡ πρώτη ἀδερφή,
«πέρα σ' ὅλο τό ντουνιά
θᾶστηνα γιορτή τρανή!»

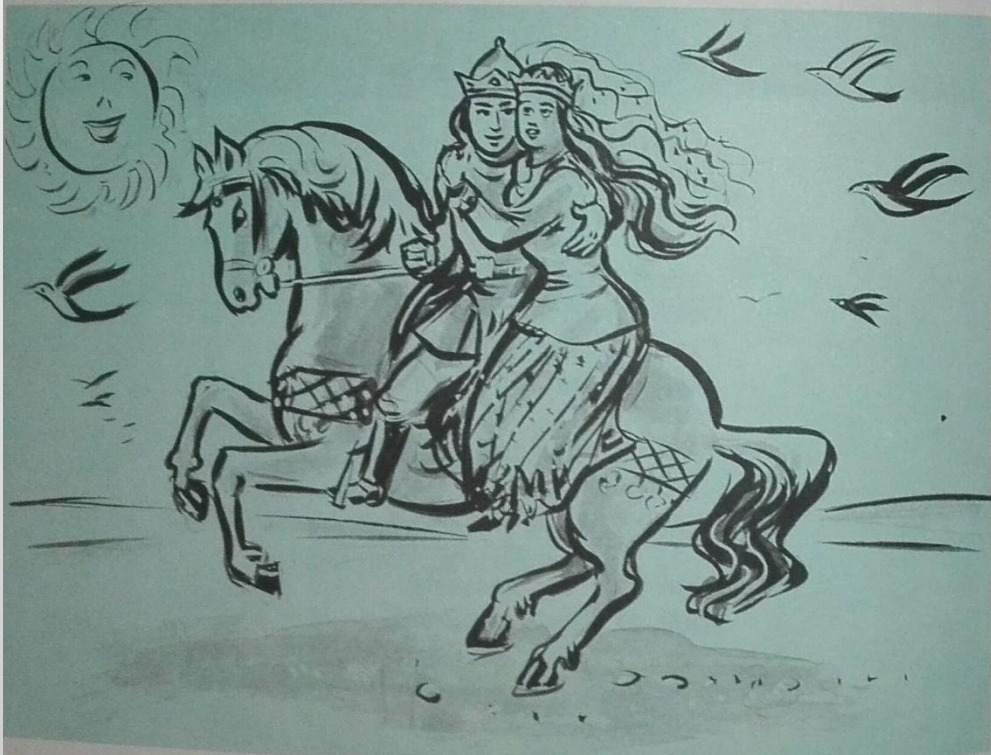
–«Ἄν γινόμευνα Τσαρίνα»,
κάν' ἡ ἄλλη ἀδερφή,
«πάνω σ' ὅλο τό ντουνιά,
μόνη – θά ὕφαινα πανί!»

—«Ζεῖ ἢ Χιονάτη! Ζεῖ!»

Ἦ κακιά ἢ μητριά,
τώρα γιά στερνή φορά,
τόν καθρέφτη της κρατᾷ
καί μέ νάζι τόν ρωτᾷ:
—«Στό ντουνιά, ξέρεις καμιά
ὁμορφύτερη κυρά;»

—«Δέν εἶς ἄσκημη καί σύ,
μά ἢ πριγκήπισσα ἢ μικρή,
πιό λευκή, πιό ροδαλή!»

Μονομιᾶς τότε πετᾷ,
τόν κλωτσάει, τόν χαλνᾷ
τρέχει ἔξω νά κρυφτεῖ,
τῇ Χιονάτη συναντᾷ!
Τότ' ἀπ' τό κακό της πιά,
σκάει, πεθαίν' ἢ μητριά...
Τήν κηδεύουν, τήν ξεχνοῦν
καί στούς γάμους προχωροῦν.
Κι' εἶναι πιά τώρα οἱ δύο,
ζευγαράκι ταιριαστό.
Τέτοιο γλέντι καί γιορτή,
δὲ ματάγινε στή γῆ...

Ἦμουν κι' ἐγώ ἐκεῖ,
ἦπια μέλι, ἦπια μύρα
καί τσουγκρίσαμε μαζί...

Γιά περίμενε νά δεῖς.
Πέστα δλα στό λεφτό!»
Τῆς τὰ λέει τό καί τό
κι' ἡ Τσαρίνα ἀπειλεῖ:
-«Ἡ Χιονάτη ἂν δέ χαθεῖ,
σοῦ τήν παίρνω τή ζωή!»

Ἡ Χιονάτη ἡ μικρή,
γνέθει, ύφαίνει, τραγουδᾷ
καί τ' ἀδέρφια καρτερεῖ.
Ὅταν ξάφνου τί νά δεῖ;
Κεῖ στό ξώστεγο σιμά,
πλησιάζει μιᾷ γριά
καί τόν σκύλο κυνηγᾷ,
πού γαυγίζει μέ ὀργή.

-«Στάσου, θείτσα, υιά στιγμή»,
λέει ἡ πονόψυχη μικρή,
«νά μαζέψω τό σκυλί
καί σοῦ δίνω κάτι-τί».

-«Ἄχ, παιδάκι μου χρυσό,
τί ἦταν τοῦτο τό κακό,
νά μέ φάει τό σκυλί,
νά μοῦ κόψει τή χολή!
Δές ἐκεῖ, πῶς ἀπειλεῖ!
Ἐβγα ἔξω νά σέ δῶ!»

Κάν' ἡ κόρη νά πατήσει,
στήν αὐλή νά ξεμυτίσει,
μ' ἀπ' τό σκύλο δέν κουτᾷ,
πού ἀπό κεῖ δέν τό κουνᾷ.

Ἡ γριά τότε σιμώνει,
μά ὁ σκύλος στό λεφτό,
τή γραπώνει ἀπ' τό λαιμό.
-«Τί καμώματα εἶν' αὐτά;
Δέν κοιμήθηκες καλά;
Ἐλα, πιάστ' αὐτό, γιαγιά!»
Καί τῆς ρίχνει ἓνα ψωμί.

-«Κόρη μου, σ' εὐχαριστῶ!
Νᾶσαι πάντοτε καλά!
Κι' ἀπό μένα, πάρε αὐτό!»

Μά στο άναμεταξύ,
ή Χιονάτη μοναχή,
μέσ' στο δάσος σεργιανᾶ,
χάνεται καί προχωρᾶ.

Ξάφνου σκύλος τή σιμώνει,
τή γαυγίζει, τήν πεισμώνει,
ὥσπου βλέπει μίαν αὐλή,
ἤσυχη, μοναχική.

Μέ τό σκύλο τό κατόπι,
ή Χιονάτη, μιά καί δυό,
στά σκαλάκια σκαρφαλώνει
καί τό πόμολο σηκώνει.

Τρίζοντας ή πόρτ' ανοίγει.
Μπαίνει μέσα, τί νά δεῖ;
Καμαρούλα φωτεινή,
γύρω πάγκοι καί χαλί,
εἰκονίσματα σωρό, τραπεζάκι σκαλιστό,
σόμπα, στρώση καθαρή,
χέρια, λές, μαστορικά
τᾶχουν φτιάξει ὅλ' αὐτά.

—«Δέ φοβᾶμαι μέσα-δῶ,
εἶναι ἔρημο, θαρρῶ!»
Φέρνει γύρους δῶ καί κεῖ,
συγυρίζει στή στιγμή,
στά καντήλια λάδι χύνει,
κούτσουρα στή σόμπα ρίχνει,
στό πατάρι ἀνεβαίνει,
στό κρεβάτι μέσα μπαίνει.

Γιόμα πλησιάζει πιά,
στό κατώφλι σαματάς,
μπαίνουν νέοι ἑφτά μαζί,
μέ μουστάκι πιθαμή...
Τί νά δοῦν; Ὅλα λάμπουν παστρικά,
μαζεμένα, ταχτικά.

κι' ἡ κοιλάδα ἡ βαθιά
κι' ἡ βουνίσια ἡ καρδιά
πάει, ράγισε κι' αὐτή...

Ξάφνου ἀνοίγει ἡ σκηνή
κι' ἐμφανίζεται, στητή,
κόρη, ὁλόϊδια ἡ αὐγή.

Ο ΧΡΥΣΟΣ ΠΕΤΕΙΝΟΣ

ιά φορά κι' ένα καιρό,
σέ βασίλειο μακρινό,
ζούσ' ὁ ἄρχοντας Νταντόν,
πού τόν τόπο κυβερνοῦσε.
Ἦταν βίαιος, κακός,
τούς γειτόνους ἐνοχλοῦσε.
Ὅταν γέρασε πολύ,
εἶπε νά ξεκουραστεῖ,
ν' ἀναπάψει τό κορμί.
Μά οἱ ἐχθροί του τώρα πιά,
μή ξεχνώντας τί τραβούσανε παλιά,
σέ χλωρό δέν τόν ἀφίνανε κλαρί...

—«Πήγαινε, γέρο, νά τοῦ πείς,
ὅτι δέ μοῦ φτάνει πιά νάμαι κυρά κι' ἀρχόντισσα.
Θέλω νά γίνω, οὔτε λίγο οὔτε πολύ, βασίλισσα!»
Ὁ γέρος σκιάχτηκε καί ἄρχισε νά τήν παρακαλεῖ:
—«Ἐλα στά συγκαλά σου, γριά μου. Τί μύγα σέ τσίμπησε πάλι;
Ἐσύ καλά-καλά δέν ξέρεις νά μιλάς καί νά περπατᾷς.
Πῶς κουτᾷς καί ζητᾷς ὀλάκερο βασίλειο;»
Ἀγριεύει τότε ἡ γριά γιά τά καλά
καί δίνει στό γέρο ἓνα χαστούκι.
—«Πῶς τολμάς, παλιοχωριάτη καί τά βάζεις μαζί μου,
μέ μιά τέτοια τρανή κυρά κι' ἀρχόντισσα;
Ἄ νά χαθεῖς, πήγαινε ἄν θές μέ τό καλό στό ψάρι,
εἰδάλλως θά βάλω νά σέ πᾶνε μέ τό ζόρι...»

Νάσου τον ἄλλη μιά φορά τόν ψαρά κάτω στό ἀκρογιάλι.
Τί νά δεῖ; Ἡ θάλασσα εἶχε ὀλάκερη μαυρίσει.

Βάλθηκε τότε μέ βαριά καρδιά νά καλεῖ τό ψάρι
κι' αὐτό, σιμώνοντάς τον, ρωτάει:
—«Τί θέλεις ἀπό μένα, γέροντά μου;»
Ὑποκλίνεται βαθιά ὁ ἄνθρωπός μας κι' ἀποκρίνεται:
—«Συμπάθα με, ψάρι μου, ἀφεντικό μου,
μά ἡ γριά μου ἔχει πιά ἀφηνιάσει.
Δέν τήνε φτάνει πιά νάμαι κυρά κι' ἀρχόντισσα,

θέλει νά γίνει, οὔτε λίγο, οὔτε πολύ, βασίλισσα!»
Καί τό χρυσόψαρο ἀποκρίνεται σιγανά.
—«Μή συγχίζεσαι, γέροντα. Ἄντε στό καλό.
Καλά, λοιπόν, θά τῆς γενεῖ κι' αὐτό τό θέλημα.»

Γυρίζει πίσω στό σπίτι του ὁ ψαράς
καί τί νά δοῦν τά μάτια του! Μπροστά του ἀνάκτορα σωστά
καί μέσα ἡ γυναίκα του,

Η ΑΡΚΟΥΔΑ

έ τόν άνοιξιάτικο, χλιαρό καιρό,
μέ τή χλωμή αυγούλα,
μέσ' από τό δάσος τό πυκνό,
βγήκε ή άρκούδα,
μέ τά χαριτωμένα της παιδιά, μέ τά άρκουδάκια της,
νά περπατήσουνε, νά δοϋν καί νά φανοϋν.
Κάθισε λοιπόν ή άρκούδα κάτω από τήν άσπρουλιάρικη σημύδα
καί τά άρκουδάκια της βάλθηκαν νά παίζουν,
νά κουτρουβαλοϋν άπάνω στό χορτάρι,
νά παλεύουνε, νά κάνουν τοϋμπες.